

## REZOLUTË

### PËR VLERËSIMIN E VEPRIMTARISË SË BANKËS SË SHQIPËRISË PËR VITIN 2013

#### **Kuvendi i Shqipërisë,**

- Duke vlerësuar rolin kushtetues të Bankës së Shqipërisë për zbatimin e pavarur të politikës monetare;
- Duke e konsideruar të rëndësishme politikën monetare për zhvillimin ekonomik dhe ruajtjen e stabilitetit financiar të vendit;
- Duke u mbështetur në objektivat vjetorë e afatmesëm, si dhe detyrimet ligjore të institucionit;
- Duke marrë në konsideratë ndikimin e zhvillimeve ekonomike kombëtare, rajonale e botërore në politikën monetare të ndjekur nga institucioni;
- Duke mbështetur dhe nxitur bashkëpunimin me këtë institucion;

#### **Konstaton se gjatë vitit 2013:**

1. Banka e Shqipërisë ka realizuar objektivin e saj kryesor, kushtetues dhe ligjor, ruajtjen e stabilitetit të çmimeve, duke e mbajtur inflacionin brenda objektivit të programuar.

2. Nëpërmjet ndjekjes dhe zbatimit të një politike monetare të kujdesshme, Banka e Shqipërisë ka ndikuar në ruajtjen e mjedisit ekonomik, frenimin e rënies së rritjes ekonomike përtej kufijve kritikë dhe ruajtjen e stabilitetit makroekonomik e financiar të vendit.

3. Politika monetare e Bankës së Shqipërisë është përcjellë pozitivisht në tregjet financiare, por nuk është reflektuar sa dhe si duhet në ekonominë reale. Ndërsa tregjet financiare kanë qenë likuide, në ekonominë reale është konstatuar rënie e kërkesës për kredi nga bizneset dhe individët, si dhe rënie e ofertës së kreditimit nga sistemi bankar.

Kredia për ekonominë, në fund të vitit 2013, është reduktuar me 1,2 për qind ose 7 miliardë lekë, krahasuar me një vit më parë. Kjo rënie është konstatuar në kreditimin e biznesit dhe, veçanërisht, në kredinë për investime.

Fleksibiliteti i ndryshimit të normës së interesit ka qenë i kufizuar dhe jo shumë efektiv dhe, me gjithë ndryshimet e bëra, ndikimi në ekonomi ka qenë i papërfillshëm. Kjo edhe pse Banka e Shqipërisë ka miratuar disa ndryshime rregullatore për të stimuluar bankat e nivelit të dytë në drejtim të rritjes së kreditimit, duke i dhënë përparësi sektorit privat.

4. Banka e Shqipërisë ka marrë disa masa në drejtim të përmirësimit të kuadrit ligjor e rregullator për reduktimin e kredive me probleme, përmirësimin e cilësisë së kreditimit dhe forcimin e rolit mbikëqyrës ndaj sistemit bankar. Por këto masa duket se kanë qenë të pamjaftueshme dhe nuk kanë dhënë efektin e duhur, pasi gjatë vitit 2013 u konstatua një përkeqësim i mëtejshëm i cilësisë dhe standardeve të kreditimit. Kreditë me probleme, në fund të vitit 2013, arritën rreth 23,5 për qind të totalit të kredive.

5. Sistemi bankar shqiptar mbetet ende i mirëkapitalizuar dhe likuid. Banka e Shqipërisë analizon funksionimin e tij, mbështetur në metodologji me bazë risku dhe përcakton masat përkatëse për të parandaluar goditjet nga rreziqet që e kërcënojnë këtë sistem.

Nga disa prova të ushtruara nga Fondi Monetar Ndërkombëtar, në bashkëpunim me Bankën e Shqipërisë, në disa banka janë konstatuar mangësi dhe janë dhënë rekomandimet përkatëse në drejtim të rritjes së nivelit të kapitalit, përmirësimit të menaxhimit etj.

6. Sistemi i pagesave ka funksionuar në përputhje me kuadrin ligjor e rregullator, duke kontribuar në zbatimin me efektivitet të politikës monetare, ruajtjen e stabilitetit financiar dhe të besueshmërisë së publikut në monedhën kombëtare. Kuvendi vlerëson kontributin e Bankës së Shqipërisë në përgatitjen e ligjit për sistemin e pagesave, i cili u miratua gjatë vitit të kaluar. Bazuar në këtë ligj, Banka e Shqipërisë miratoi kuadrin rregullator dhe licençoi operatorin e parë të skemës kombëtare të pagesave me kartë.

7. Banka e Shqipërisë ka ruajtur stabilitetin e kursit të këmbimit valutor, nëpërmjet aplikimit të një regjimi të luhatshëm të tij.

8. Banka e Shqipërisë ka prodhuar, përpunuar dhe raportuar një sistem të gjerë treguesish statistikore, siç janë statistikatat e mbikëqyrjes bankare, statistikatat monetare dhe statistikatat e sektorit të jashtëm, si dhe publikon të dhëna të rëndësishme makroekonomike. Ajo është angazhuar në projektin për automatizimin e raportimit statistikor, për të plotësuar kërkesat e përdoruesve brenda vendit dhe për të përafruar sistemin raportues me standardet e BE-së.

9. Banka e Shqipërisë, gjatë vitit 2013, ka qenë një aktor kryesor në arritjen e marrëveshjes 3-vjeçare me FMN-në dhe mbetet një faktor i rëndësishëm gjatë gjithë procesit të zbatimit të saj.

10. Banka e Shqipërisë ka qenë një aktor i rëndësishëm në procesin e integritetit të vendit tonë në BE, nëpërmjet plotësimit të të gjitha detyrimeve të saj ligjore dhe angazhimeve institucionale.

11. Puna kërkimore e Bankës së Shqipërisë është përqendruar në trajtimin e problematikave të sistemit financiar, përcaktimin e tendencave të ekonomisë shqiptare dhe të ndikimeve që ato kanë në hartimin e politikave ekonomike e monetare. Ajo ka shërbyer si bazë për pasurimin e modeleve makroekonomike, mbi të cilat mbështetet vendimmarrja e politikave monetare.

12. Shpenzimet administrative, në trajtën e pagave, shpërblimeve apo shpenzimeve për udhëtime e diëta janë në përputhje me kuadrin ligjor, por vendimmarrja e Këshillit Drejtues të Bankës së Shqipërisë ka përcaktuar pagesa shumë të larta për nivelet drejtuese, krahasuar me ato të institucioneve të tjera kushtetuese. Gjithashtu, kostoja e institucionit rritet më tej nga tejzgjatja e paarsyeshme e punimeve për rikonstruksionin e godinave të tij, e cila shoqërohet me pagesat përkatëse të qirave. Këto problematika janë evidentuar edhe nga institucionet kushtetuese përgjegjëse.

**Kuvendi kërkon që, për vitin 2014, Banka e Shqipërisë të fokusojë më shumë punën në këto drejtime:**

1. Ndjekjen e një politike monetare lehtësuese e stimuluese, më fleksibël, për zhvillimin e ekonomisë dhe për vazhdimin e ruajtjes së stabilitetit makroekonomik e financiar të vendit, duke zbatuar kërkesat e akteve ligjore dhe rregullatore. Banka e Shqipërisë duhet të jetë më aktive në politikën e interesave, për të siguruar zhvillimin e brendshëm të ekonomisë reale dhe përputhjen me politikën monetare të Bankës Qendrore Europiane. Ajo duhet të jetë sinjalizuese e vazhdueshme e në kohën e duhur për zhvillimet dhe ndryshimet e pritshme në ekonomi dhe në tregjet financiare, duke rekomanduar masa parandaluese për të zbutur efektet, kur ato pritet të jenë negative.

2. Forcimin e mëtejshëm të rolit mbikëqyrës e rregullator ndaj sistemit bankar e financiar për të garantuar konkurrueshmëri funksionale të tregut, për të mbështetur zhvillimin ekonomik të vendit dhe për të garantuar sigurimin e kursimeve të qytetarëve. Për këtë, Banka e Shqipërisë duhet të rrisë rolin mbikëqyrës dhe bashkëpunues me institucionet dhe autoritetet e tjera financiare bankare e jobankare. Kuadri rregullator dhe mbikëqyrës duhet të mbështetet në parimet e Komitetit të Bazelit “Bazel II” dhe në legjislacionin e Bashkimit Europian. Ai duhet të synojë përmirësimin e sistemit të administrimit të rrezikut dhe të llogaritjes së nevojave të bankave për kapital.

3. Krijimin e stimujve për rritjen e kreditimit të ekonomisë reale, përfshirë rritjen e transparencës në procesin e kredidhënies, përcaktimin e rregullave që garantojnë pandryshueshmërinë e kushteve të kredidhënies në një periudhë afatshkurtër, si dhe stimulimin e një procesi të përbashkët për ristrukturimin e kredive për sipërmarrjet e prekura nga efektet e krizës, posaçërisht ato të sektorit prodhues e të eksportit. Këto masa duhet të sigurojnë zbutjen e politikave konservatore të bankave gjatë aktivitetit kreditues në drejtim të çmimit të kredisë, kolateralit apo kushteve të tjera, për të siguruar përmirësim të tregut financiar dhe rritje të shpejtë e të ekuilibruar të ekonomisë.

4. Reduktimin e kredive me probleme dhe përmirësimin e cilësisë së portofolit të kredive. Ky objektivi kërkon thellimin e punës mbikëqyrëse për trajtimin, zgjidhjen, ristrukturimin dhe shitjen e kredive me probleme, si dhe përmirësimin e administrimit të rrezikut të kredisë nga bankat e nivelit të dytë. Krahas këtyre masave mbikëqyrëse, Banka e Shqipërisë duhet të harmonizojë punën me strukturat ekzekutive dhe Kuvendin për të bërë përmirësime të tjera ligjore lidhur me pagesat e përmbaruesve gjyqësorë dhe të huamarrësve, funksionimin e tregut të pasurive të paluajtshme, ekzekutimin e kolateralit dhe falimentimin e bizneseve.

5. Menaxhimin eficient të rezervës valutore dhe investimin me përparësi brenda vendit, të likuiditetit të sistemit bankar, me qëllim forcimin e stabilitetit financiar dhe zhvillimin ekonomik të vendit, pa cenuar të drejtën e bankave tregtare për të ristrukturuar portofolin e tyre në funksion të stabilitetit financiar të vetë bankave. Në investimin e likuiditeteve brenda vendit përparësi duhet t’i jepet kreditimit të ekonomisë reale, krahasuar me investimin në letra me vlerë të Qeverisë, për të nxitur veprimtarinë e biznesit, e cila sjell më shumë punësim, investime dhe rritje ekonomike.

6. Forcimin e bashkëpunimit dhe rritjen e rolit rekomandues ndaj strukturave ekzekutive dhe Kuvendit gjatë procesit të hartimit të projektbuxhetit, për të përmirësuar programimin dhe parashikueshmërinë fiskale, si dhe për të ruajtur nivelin e borxhit publik në kufij të përballueshëm dhe të padëmshëm për ekonominë e vendit.

7. Banka e Shqipërisë duhet të bashkëpunojë më shumë me Qeverinë dhe institucionet financiare ndërkombëtare, për të reflektuar më mirë dhe për të përballuar më shumë rreziqet që burojnë nga mjedisi i pasigurt makroekonomik dhe financiar global, si vala e paqëndrueshmërisë globale financiare, rishfaqja e ndonjë stresi tjetër financiar në eurozonë, përkeqësimi i tregut të brendshëm lidhjet e forta financiare mes borxhit publik, sektorit bankar dhe fondit të investimeve (letrat me vlerë, obligacionet qeveritare)].

8. Krijimin e premisave për rritjen e numrit të përdoruesve të parasë elektronike në vendin tonë, të përdoruesve të shërbimit e-banking dhe shtimin e operatorëve të skemës kombëtare të pagesave me kartë, si faktorë që ndikojnë në uljen e informalitetit në ekonomi.

9. Zgjerimin e gamës së produkteve dhe shërbimeve financiare të ofruara nga sistemi bankar, si dhe shtimin e

produkteve të reja bankare.

10. Përafrimin e sistemit statistikor me standardet e BE-së, si dhe përmirësimin e shërbimit statistikor për publikun, nëpërmjet zgjerimit të bazës së treguesve statistikorë, rritjes së nivelit të detajimit, rritjes së shkallës së mbulimit dhe shkurtimit të afateve të publikimit.

11. Vendimmarrja e Bankës së Shqipërisë duhet të mbështetet në rritjen e cilësisë së punës kërkimore, nëpërmjet rritjes së profesionalizmit të stafit.

12. Bashkëpunimin me strukturat ekzekutive dhe Kuvendin për përmirësimin e kuadrit ligjor, si dhe shmangien e konfliktit të interesit që ekziston aktualisht në caktimin e pagës së Guvernatorit dhe në përzgjedhjen e audituesit të jashtëm të pasqyrave financiare. Lidhur me shpenzimet administrative, si paga, shpërblime etj., duhet vendosur një raport më i përshtatshëm i tyre me institucionet e tjera kushtetuese që reflekton edhe një sensibilitet publik për të tilla shpenzime.

13. Zbatimin me korrektësi të kontratave për ndërtimin dhe rikonstruksionin e mjediseve të institucionit, për të reduktuar kostot nga pagesat e qirasë apo shpenzime të tjera të larta në buxhetin e Bankës së Shqipërisë.

Miraturar në datën 19.6.2014

KRYETARI

**Ilir Meta**